

Rollen en profielen Raad van Commissarissen [RvC]

1 Rollen en taken

De RvC houdt toezicht op het bestuur en op de algemene gang van zaken bij de woningcorporatie. De RvC fungeert als klankbord voor het bestuur en weegt binnen zijn toezichhoudende functie zelfstandig het maatschappelijk belang af tegen de financiële continuïteit van de corporatie. De RvC beslist over benoeming, beoordeling, beloning, schorsing en ontslag van bestuurders. De RvC is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. (Governancecode 2020)

De RvC houdt toezicht op het bestuur. De bevoegdheden van de RvC zijn vastgelegd in de statuten en in het reglement van de RvC.

(als er een opsomming nodig is, dan putten uit statuten of reglement)

(in plaats van Wet en regelgeving)

2 Governancecode Woningcorporaties

Wonen Wateringen hecht veel waarde aan het toepassen van de 'Governancecode voor Woningcorporaties'. De verantwoordelijkheden en taken van zowel bestuur als RvC vinden daarin hun verankering. In de statuten van Wonen Wateringen, het Reglement RvC en Bestuursreglement zijn de verantwoordelijkheden en taken van zowel bestuur als RvC vastgelegd.

3 Het bestuur

In deze notitie worden de begrippen bestuur en directeur/bestuurder naast elkaar gebruikt zonder bijbedoeling en uitsluitend ter accentuering van de feitelijke situatie bij Wonen Wateringen waarin het bestuur gevormd wordt door één bestuurder die tevens enig directeur is.

Het bestuur is belast met het besturen van de corporatie, hetgeen onder meer inhoudt dat het bestuur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de corporatie, de strategie, de financiering en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling en het beleid ten aanzien van deelnemingen van de corporatie. Het bestuur richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de corporatie in het licht van haar volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstelling en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij de corporatie betrokkenen af.

Het bestuur legt hierover verantwoording af aan de RvC.

4 RvC

De Raad ziet erop toe dat het bestuur bestuurt conform de missie, visie en doelstellingen van de corporatie. Binnen corporaties zijn drie belangen te onderscheiden, te weten: het volkshuisvestelijk belang, het bewonersbelang en het bedrijfsbelang. De afweging tussen deze belangen wordt door het bestuur gedaan en wordt bewaakt door de RvC.

Dit betekent dat de RvC naast de wettelijke bevoegdheden, in de statuten goedkeuringsbevoegdheden zijn toegekend, zoals ten aanzien van begroting en jaarrekening, aanstellen accountant, benoeming en ontslag bestuur. Daarnaast is zij vrij gevraagd en ongevraagd het bestuur te adviseren. De RvC Wonen Wateringen kiest een proactieve opstelling.

5 Profielen

5.1 Raad van Commissarissen als team

De criteria voor de RvC als groep vormen de basis voor een goed functionerend team, waardoor het besluitvormingsproces op een professionele wijze tot stand kan komen.

Competenties

In het Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting is (Veeg-BTIV 1-7-2016) een bijlage bij artikel 19 opgenomen met competenties voor commissarissen (in alfabetische volgorde):

Authenticiteit

Is consistent in denken en doen (gedrag en houding) onder verschillende omstandigheden. Maakt zichtbaar wat hij/zij werkelijk belangrijk vindt en waar hij/zij voor staat.

Dit betekent ook het open communiceren van intenties, ideeën en gevoelens, het uitnodigen tot openheid en eerlijkheid naar diverse betrokken partijen. Juiste informatie geven over de werkelijke situatie en het tijdig erkennen van risico's, uitdagingen en problemen naar de bestuurders.

Bestuurlijk inzicht

Kan ingewikkelde materie snel overzien, heeft realiteitszin en een gezond boerenverstand. Heeft oog voor de ontwikkelingen, machtsverhoudingen en gevoelens binnen de toegelaten instelling. Kan schakelen op bestuurlijk niveau, weet complexiteit van het aansturen van een organisatie in al zijn aspecten te duiden en kan goed klankbord zijn voor de bestuurder.

Helikopterview

Kan gegevens en mogelijke handelwijzen tegen elkaar afwegen en tot een logisch oordeel komen. Onderzoekt/herkent/begrijpt de essentiële vraagstukken. Kan over de eigen portefeuille heen kijken, vooral als problemen de continuïteit van de toegelaten instelling in gevaar kunnen brengen.

Integriteit en moreel besef

Oefent de functie adequaat en zorgvuldig uit, met inachtneming van regels en verantwoordelijkheden. Oordeelt en handelt op moreel verantwoorde wijze, op basis van algemeen aanvaarde sociale en ethische normen. Is hierbij aanspreekbaar op eigen gedrag en spreekt ook anderen hierop aan. Vertoont goed voorbeeldgedrag voor de eigen organisatie en de sector.

Maatschappelijke (omgevings)sensitiviteit en verantwoordelijkheid

Onderkent de specifieke rol van de toegelaten instelling als maatschappelijke onderneming en bewaakt binnen de visie en missie van de toegelaten instelling de invulling daarvan. Laat blijken goed geïnformeerd te zijn over (de veranderende) maatschappelijke, politieke en andere ontwikkelingen in de omgeving van de toegelaten instelling alsook over de belangen van belanghouders. Kan dit vertalen naar de volkshuisvesting en deze kennis effectief benutten. Kan omgaan met diverse belanghouders en daarin tot een weloverwogen balans komen voor keuzes en handelen en verantwoordt zich daarover.

Onafhankelijke oordeelsvorming

Moet de lastige vragen durven blijven stellen (ook als hij/zij daar aanvankelijk alleen in staat), in durven grijpen als dat nodig is en een 'rechte rug' hebben bij moeilijke beslissingen. Moet in staat zijn tot onafhankelijke oordeelsvorming. Kan de goede vragen stellen en durft door te vragen.

Teamspeler

Heeft oog voor het groepsbelang en levert een bijdrage aan het gemeenschappelijke resultaat. Is tevens in staat in collegiaal verband te functioneren en geen pleitbezorger te zijn van individuele belangen.

Vakinhoudelijke kennis en visie

Beschikt over de voor de bestuurlijke functie vereiste vakinhoudelijke kennis, bijvoorbeeld kennis van financiën bij toegelaten instellingen, van de ontwikkeling en het beheer van vastgoed en kennis op het gebied van volkshuisvestelijke vraagstukken. Heeft een voldoende realistische visie op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de volkshuisvesting en kan deze vertalen in lange termijn doelstellingen en een strategische planning ter verwezenlijking daarvan. Houdt hierbij goed zicht op risico's en uitdagingen die de instelling loopt en neemt bijhorende beheermaatregelen.

Voorzittersvaardigheid (indien van toepassing)

Bezit de kwaliteiten om het groepsproces binnen de raad van commissarissen op een professionele wijze te leiden. Kan vergaderingen efficiënt, effectief en daadkrachtig leiden in een open sfeer waarin iedereen gelijkwaardig kan participeren. Heeft oog voor taakvervulling en verantwoordelijkheden van anderen en benoemt gemeenschappelijke belangen op een wijze die tot overeenstemming leidt.

Zelfreflectie

Staat open voor en neemt actief deel aan kritische discussie over het functioneren van de raad en zichzelf als lid c.q. voorzitter. Heeft daarbij inzicht in interne en externe invloeden op zijn/haar functioneren en kan hierover verantwoording afleggen. Toont lerend vermogen en beseft dat zijn/haar handelen invloed heeft op het functioneren van de raad, en omgekeerd. Kan (persoonlijke) leerpunten benoemen en van gedachten wisselen over het vormgeven van het eigen leerproces.

Rolopvatting.

De RvC is primair toezichthouder en werkgever van de bestuurder. De RvC is terughoudend met betrekking tot zijn rol als adviseur. De RvC houdt de onderscheiden rollen van de RvC en de bestuurder scherp in de gaten; gaat dus niet op de stoel van de bestuurder zitten en bewaart voldoende afstand.

5.2 Algemeen kwaliteitsprofiel

Van elk lid van de Raad van commissarissen wordt verwacht dat hij of zij beschikt over:

- affiniteit met de maatschappelijke doelstelling van de corporatie
- het vermogen de maatschappelijke doelstelling van de corporatie te bewaken, ook door een evenwicht te zoeken tussen die doelstelling en de eigen inbreng vanuit het deskundigheids- en/of ervaringsgebied
- een brede maatschappelijke belangstelling en ervaring
- een HBO of academisch niveau van denken en functioneren
- inzicht in bestuurlijke processen
- inzicht in de noodzaak van bedrijfsmatig werken en het stellen van een continuïteitsdoelstelling aan een organisatie

- het vermogen een evenwicht te zoeken tussen de noodzaak de bestuurder de benodigde ruimte te geven en de noodzaak de bestuurder de juiste vragen te stellen
- het vermogen binnen de raad in teamverband te werken
- een relevant netwerk in het werkgebied van de corporatie
- het vermogen onafhankelijk en kritisch te opereren
- integriteit

Voor het goed vervullen van de functie wordt van een commissaris verwacht dat hij/zij op kan treden als adviseur, representant, coach, sparring-partner en toezichthouder. In verband daarmee wordt van kandidaten verwacht dat zij alert, besluitvaardig, initiërend en stimulerend kunnen handelen, dat zij een klantgerichte instelling hebben. Een commissaris dient ervaring en inlevingsvermogen te koppelen aan maatschappelijk engagement.

Kennis, ervaring, externe contacten en gevoel voor wat gaande is verouderen snel. Het is gewenst dat de meeste leden van de Raad van Commissarissen van de corporatie betrokken zijn in het maatschappelijk leven en kennis hebben en op de hoogte zijn van maatschappelijke ontwikkelingen. De meeste leden van de Raad van Commissarissen zijn dan ook werkzaam in de zin dat zij niet met pensioen, of vervroegd uitgetreden zijn.

Belangrijke eis van een wat andere orde is het dat de leden over voldoende tijd beschikken om aan het commissariaat invulling te geven, uitgaande van zeven vergaderingen per jaar (onder normale omstandigheden). Daarnaast kan gezien het toenemende belang van de maatschappelijke verantwoording en verankering beleidsbeïnvloeding door belanghebbenden het bijwonen van bijvoorbeeld een aantal stakeholdersbijeenkomsten om een structurele tijdsbesteding vragen. Onder normale omstandigheden kan men uitgaan van een tijdsbesteding van tussen de tachtig en honderd uur per jaar.

Van commissarissen wordt verwacht dat ze de Governancecode en het Reglement Raad van Commissarissen onderschrijven. Daarnaast zullen de leden binding moeten voelen met de regionale samenleving in het algemeen en de volkshuisvesting in het bijzonder.

Om (elke schijn van) belangentegenstelling te vermijden mogen er geen onverenigbaarheden zijn tussen de taken van de RvC en taken en verantwoordelijkheden (zoals bestuursfuncties) die de leden van de RvC in ander verband uitoefenen.

5.3 Aandachtsterreinen

Door één of meer leden van de raad dient kennis en ervaring van de hieronder genoemde disciplines en deskundigheden te worden ingebracht:

- openbaar bestuur (governance en relevant overheidsbeleid)
- bedrijfseconomisch, financiën, fiscaal en informatisering
- volkshuisvesting, sociaal maatschappelijk, woningmarktontwikkeling
- juridisch/procedureel/bestuurlijk
- techniek, vastgoedbeheer en projectontwikkeling;
- organisatieontwikkeling (personeel).

6 Profielschetsen

6.1 Kwaliteitsprofiel voorzitter

De voorzitter van de RvC leidt de vergaderingen van de raad, ziet toe op het goed functioneren van de raad (en zijn commissies), draagt zorg voor een adequate informatievoorziening aan de leden van de raad, zorgt ervoor dat voldoende tijd bestaat voor de besluitvorming, draagt zorg voor een adequate introductie, is namens de RvC het voornaamste aanspreekpunt voor het bestuur, en initieert de evaluatie van het functioneren van de RvC en van het functioneren van het bestuur. De corporatie draagt zorg voor een adequate ondersteuning van de voorzitter van de RvC (informatie, agendering, evaluatie, introductie nieuwe leden, etcetera).

De voorzitter beschikt over de volgende kwaliteiten:

- heeft grote sociale en communicatieve vaardigheden
- heeft kennis van bestuurlijke besluitvormingsprocessen, bestuurlijke ervaring
- heeft oog voor de management taken van de directie
- heeft onderhandelingsvaardigheden
- kunnen omgaan met belangentegenstellingen
- is motiverend en spreekvaardig
- heeft een brede maatschappelijke belangstelling
- en heeft gevoel voor publiciteitszaken.

Van de voorzitter wordt gevraagd, dat deze overdag bereikbaar is. Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergaderingen, zal de voorzitter extra tijd besteden aan het onderhouden van de noodzakelijke contacten. Daarnaast is de voorzitter goed ingevoerd in de plaatselijke situatie.

6.2 Kwaliteitsprofiel volkshuisvesting, sociaal maatschappelijk

Het sociaal maatschappelijk profiel is meer dan gemiddeld gericht op de lokale gemeenschap (bewoners en woningzoekenden). Tot het aandachtsgebied behoort de relatie met bewoners en woningzoekenden c.q. bewonersvertegenwoordigingen en bijvoorbeeld zorginstellingen/ zorgverleners. Het onderhouden van de relaties is primair een taak van de werkorganisatie. Van de commissaris met deze achtergrond wordt wel verwacht dat deze op gezette momenten informele netwerkcontacten heeft met bewoners(-organisaties) en zorgverleners. De portefeuillehouder zal dan ook woonachtig moeten zijn in het werkgebied van de stichting.

Van deze persoon wordt verwacht dat hij/zij:

- kennis en inzicht heeft in sociale processen
- inzichten kennis van marketingtechnieken.
- over communicatieve en sociale vaardigheden beschikt
- beschikt over onderhandelingsvaardigheden en overtuigingskracht
- beschikt over een brede maatschappelijke belangstelling
- en op de hoogte is van ontwikkelingen (lokaal, huurprijsontwikkeling en woonruimteverdeling).

Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergaderingen zal de Commissaris met dit profiel wat extra tijd besteden aan het onderhouden van de noodzakelijke contacten.

6.3 Kwaliteitsprofiel bedrijfseconomisch (financiën, fiscaal en informatisering)

Van de commissaris met het financieel-economische aandachtsgebied wordt gevraagd dat deze:

- kennis en inzicht heeft in vraagstukken betreffende de financiële continuïteit van een onderneming
- belangstelling heeft voor financieel-economische en fiscale vraagstukken en kennis van financiering- en beleggingsbeleid
- beschikt over een brede maatschappelijke belangstelling.

Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergadering, zal de commissaris met dit aandachtsgebied in een rol van 'waarnemer' deelnemen aan de bijeenkomsten van de treasurycommissie en extra tijd besteden aan het onderhouden van de noodzakelijke contacten om de expertise op pijl te houden.

6.4 Kwaliteitsprofiel juridisch/procedureel-bestuurlijk

De commissaris met het kwaliteitsprofiel juridisch/procedureel-bestuurlijk zal zich met name richten op de spelregels die worden afgesproken, zowel intern als met externe partijen.

De specifieke kwaliteit die wordt gevraagd betreft:

- kennis en inzicht in juridische vraagstukken, waaronder toepassing van wet- en regelgeving, contractvorming en eventueel procesrecht
- ervaring met politiek/bestuurlijke besluitvormingsprocessen en onderhandelingen
- gevoel voor bestuurlijke sensitiviteit en verhoudingen tussen partijen.

Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergadering, zal de commissaris met dit aandachtsgebied veelal op verzoek van de directie wat extra tijd moeten besteden aan specifieke juridische en procedurele vraagstukken.

6.5 Kwaliteitsprofiel techniek, vastgoedbeheer en projectontwikkeling

De commissaris met de expertise op het terrein van techniek, vastgoedbeheer en projectontwikkeling is gericht op de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen in de woningmarkt, zowel wat betreft de vraagzijde (doelgroepen) als wat betreft de aanbodzijde (nieuwbouw en vernieuwbouw).

De specifieke kwaliteiten die worden gevraagd betreffen:

- kennis om vastgoedexploitatie en –beheer, strategisch voorraadbeleid en ontwikkelingen op de woningmarkt goed te kunnen beoordelen
- kennis van en ideeën op het gebied van innovaties op terrein van bouwtechniek
- kennis van en ideeën op het gebied van (vernieuwende) vormen van samenwerking op terrein van projectontwikkeling en vastgoedbeheer

Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergadering, zal de commissaris met deze expertise wat extra tijd besteden aan het onderhouden van de noodzakelijke contacten en op verzoek van de directie wat extra tijd besteden aan specifieke vraagstukken op terrein van projectontwikkeling of vastgoedbeheer.

6.6 Kwaliteitsprofiel organisatieontwikkeling en personeel

De commissaris met het kwaliteitsprofiel organisatie en personeel en organisatie zal zich met name richten op vraagstukken van sociaal beleid en bedrijfsorganisatie.

Van dit lid wordt gevraagd dat deze:

- kennis en inzicht heeft in vraagstukken betreffende veranderingsprocessen, arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden, medezeggenschap en personeelsbeleid
- een voorbereidende rol heeft met betrekking tot remuneratie bestuur
- kennis en inzicht heeft in de werking van organisaties en cultuuraspecten
- kennis van en ideeën op het gebied van samenwerking met overheden, non-profit organisaties en marktpartijen
- en beschikt over een brede maatschappelijke belangstelling.

Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergadering, zal de commissaris met de expertise op dit terrein veelal op verzoek van de directie wat extra tijd besteden aan specifieke personele vraagstukken.